

2023-02-01

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2022-01179

Remiss av EU-kommissionens förslag till förordning om förpackningar och förpackningsavfall

Yttrande till Klimat- och näringslivsdepartementet (tidigare Miljödepartementet)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen fattar följande beslut.

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande enligt bilaga 4 till tjänsteskrivelsen daterad den 1 februari 2023.

Sammanfattning

EU-kommissionen har lagt fram ett förslag till förordning om förpackningar och förpackningsavfall för att minska förpackningsavfallet och öka återvinningen. I korthet ska förordningen leda till färre onödiga förpackningar och mer återanvändning och återvinning. Förordningen är tänkt att ersätta det tidigare förpackningsdirektivet. Om EU-kommissionens förslag godkänns innebär det att regleringen går från att sätta ramarna för nationell lagstiftning till att gälla direkt i alla medlemsländer oberoende av nationell lagstiftning.

Nacka kommun är remissinstans och har möjlighet att lämna synpunkter.

Ärendet

EU-kommissionen har lagt fram ett förslag till förordning om förpackningar och förpackningsavfall för att minska förpackningsavfallet och öka återvinningen. Förslaget är ute på remiss till och med den 17 mars 2023. Nacka kommun är remissinstans och har möjlighet att lämna synpunkter.

Ärendet har beretts av enheten offentlig utemiljö som i sitt arbete även har inhämtat synpunkter från Nacka vatten och avfall AB. Ärendet har därefter behandlats på natur- och trafiknämndens sammanträde den 31 januari 2023, §4. Natur- och trafiknämnden beslutade att föreslå kommunstyrelsen att anta nämndens förslag till yttrande. Nämndens förslag till yttrande framgår av bilaga 3 till denna tjänsteskrivelse.

Juridik- och kanslistaben har även inhämtat synpunkter från miljöenheten.

Innehållet i EU-kommissionens förslag i korthet

Den nya förpackningsförordningen är tänkt att ersätta det tidigare förpackningsdirektivet. Tanken är att förordningen ska leda till färre onödiga förpackningar och mer återanvändning och återvinning. Om Kommissionens förslag godkänns innebär det att regleringen går från att sätta ramarna för nationell lagstiftning till att gälla direkt i alla medlemsländer oberoende av nationell lagstiftning.

Kommissionen föreslår en rad nya och förtydligade krav och förbud:

- Det ska finnas fler återanvändbara förpackningsalternativ: Företag ska erbjuda en viss andel av sina produkter till konsumenterna i återanvändbara eller påfyllningsbara förpackningar, exempelvis för hämtmat och inköp från e-butiker. Det införs också viss standardisering av förpackningsformat och tydlig märkning av återanvändbara förpackningar.
- Förpackningarna ska vara helt återvinningsbara senast 2030: Här handlar de nya kraven bland annat om att fastställa designkriterier för förpackningar, skapa obligatoriska pantsystem för plastflaskor och aluminiumburkar och klargöra vilka mycket begränsade typer av förpackningar som måste vara komposterbara så att konsumenterna kan slänga dem med det biologiska avfallet ([läs mer här](#)).
- Tillverkare ska använda viss mängd återvunnet material i nya plastförpackningar.
- Enhetlig märkning: Varje förpackning ska ha en märkning som visar vad förpackningen är tillverkad av och i vilken avfallsström den hör hemma. Avfallsbehållare ska ha samma märkning.
- Stopp för onödiga förpackningar: Vissa typer av förpackningar förbjuds, till exempel engångsförpackningar för mat och dryck som konsumeras inne i restauranger och kaféer, engångsförpackningar för frukt och grönsaker samt miniatyrförpackningar med schampo och andra produkter på hotell.
- Begränsa onödigt stora förpackningar: Små produkter ska inte förpackas i stora kartonger.

Förslaget ska nu behandlas i EU-parlamentet och Ministerrådet.

Målet med förordningen är att minska mängden förpackningar med 15 procent till 2040, vilket skulle innebära en total minskning av avfallet inom EU med 37 procent. Särskild vikt läggs vid att minska mängden plastförpackningar.

EU-kommissionen menar att dessa förslag kommer att skapa nya affärsmöjligheter för industrin och minska behovet av nya material. Den nya förpackningsförordningen ska också öka Europas återvinningskapacitet och göra oss mindre beroende av primära

resurser och externa leverantörer. Sammantaget ska detta bidra till att förpackningssektorn ska kunna uppnå klimatneutralitet senast 2050.

Juridik- och kanslistabens bedömning och förslag till yttrande

Juridik- och kanslistaben instämmer i miljöenhetens och natur- och trafiknämndens synpunkter. Tiden för att besvara remissen har varit knapp. Det har inte funnits tid att hämta in tillräckligt med information för att göra en omfattande bedömning. Synpunkterna är därför av övergripande karaktär.

Inledningsvis kan konstateras att den föreslagna förordningen går i linje med miljöbalkens regler om att minimera miljöpåverkan, minska avfallsmängderna och främja en god resurshållning.

I förslaget till yttrande (bilaga 4 till denna tjänsteskrivelse) välkomnar kommunen EU-kommissionens förslag till förpackningsförordning och de förebyggande åtgärder som på sikt kan minska onödiga förpackningar och öka materialåtervinningen. Kommunen föreslår även att det piktogram som tagits fram av Avfall Sverige bör bli standardetikett för att visa vad förpackningen är tillverkad av och vilket avfallsflöde den tillhör. Kommunen understryker vikten av att den nya förpackningsordningens applicering av standardisering för förpackningsformat samt de designkriterier för förpackningar som föreslås, inte får en begränsande effekt för innovationer eller reser inträdeströsklar för småskalig verksamhet att inträda affärsområden.

Förordningen reglerar inte myndigheternas roll, utan det behöver förtydligas av vägledande myndigheter när förordningen införlivas i svensk lagstiftning. Sannolikt kommer dock regelverket att behöva följas upp av samma tillsynsmyndigheter som har ordinarie tillsyn enligt miljöbalken. För verksamheter som enligt miljöbalken klassas som C- och u-anläggningar (anmälningsskyldiga respektive ej-anmälningsskyldiga), samt många B-anläggningar (tillståndsskyldiga), så är det kommunernas miljökontor. Det innebär i så fall att miljöinspektörernas uppgifter utökas till att omfatta även förpackningsprodukternas produktion och design, medan tillsynen av avfallsinsamling och återvinning kvarstår i något reviderad form.

För Nacka kommuns tillsyn bedöms fokus hamna på hur produkter förpackas samt avfallsinsamling, eftersom det inte finns några större producenter av förpackningar eller företag som återvinner förpackningar i kommunen. Om tillsynen ska nå ut till samtliga butiker och u-verksamheter i kommunen, för att säkra verksamheternas lokala insamling, så blir det dock ett mycket betungande uppdrag.

Ekonomiska konsekvenser

I dagsläget är det svårt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna för kommunen om EU-kommissionens förslag antas. Sannolikt kommer regelverket att behöva följas upp av samma tillsynsmyndigheter som har ordinarie tillsyn enligt miljöbalken. En utökad tillsyn

kan komma att innebära ökade kostnader för bemanning men kommunen kommer till stor del kunna få betalt för kostnaderna genom tillsynsavgifter. Täckningen av kostnaderna kommer dock att bero på huruvida kommunen bedömer att även mindre verksamheter ska betala fullt ut för kostnader kopplade till tillsynen.

Konsekvenser för barn

Genom ökade krav på att förebygga förpackningsavfallet och öka återvinningen kommer det att bidra till att behovet av nya råvaror blir mindre och minskade koldioxidutsläpp. Det bidrar i sin tur till att nå det övergripande målet för miljöpolitiken om att lämna över ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Bilagor

1. EU-kommissionens förslag till förordning om förpackningar och förpackningsavfall
2. Protokollsutdrag natur- och trafiknämnden den 31 januari 2023, §4
3. Natur- och trafiknämndens förslag till yttrande
4. Förslag till yttrande

Christopher Arontaus
Tf. kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Julia Tham
Utredare
Juridik- och kanslistaben